

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

22 червня 2016 р.

Київ

№ 280-р

Про перевірку рішення
у справі № 02/21/31-15

Антимонопольний комітет України, розглянувши подання державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 05.02.2016 № 8-01/9410/49-зв та відповідні матеріали,

ВСТАНОВИВ:

До Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) надійшла заява товариства з обмеженою відповідальністю «Газова станція» (далі – ТОВ «Газова станція», Заявник, Підприємство) від 21.10.2015 № 185 (zareєстрована в Комітеті 26.10.2015 за № 8-01/9410) (далі – Заява) про перевірку рішення адміністративної колегії Запорізького обласного територіального відділення Комітету (далі – територіальне відділення) від 19.08.2015 № 33-рш (далі – Рішення) у справі № 02/21/31-15.

У Рішенні адміністративна колегія територіального відділення постановила:

«1. Визнати, що публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Запоріжгаз» протягом січня-липня 2015 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку транспортування природного газу розподільними газопроводами, що розташовані на території Запорізької області (крім м. Мелітополь, Мелітопольського, Веселівського та Приазовського районів), як таке, що не мало жодного конкурента на цьому ринку.

2. Визнати дії публічного акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Запоріжгаз», які полягають у безпідставній відмові у використанні ТОВ «Газова станція» лічильника газу ВРСГ-1, передбаченого проектною документацією та умовами договорів, для комерційного обліку природного газу на комплексі АГНКС, розташованому за адресою: Запорізька обл., м. Бердянськ, вул. Приазовська, 114-в, внаслідок чого неможливе відновлення газопостачання на зазначений об'єкт, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку транспортування природного газу розподільними газопроводами, шляхом встановлення таких умов придбання товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. Згідно з частиною другою статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за порушення, зазначене у пункті 2 цього рішення, накласти на публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Запоріжгаз» (69035, м. Запоріжжя, вул. Заводська, 7, код ЄДРПОУ 03345716) штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) грн.

4. Зобов'язати публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Запоріжгаз» припинити порушення, зазначене у пункті 2 рішення, шляхом використання для проведення взаєморозрахунків за обсяг протранспортованого та реалізованого природного газу на АГНКС (Запорізька обл., м. Бердянськ, вул. Приазовська, 114-в) показань лічильника газу ВРСГ-1 виробництва НВП «ИРВИС» РФ № 3550, передбаченого проектною документацією та договорами на постачання та розподіл природного газу.

5. Встановити термін припинення порушення – 10 днів з дня отримання цього рішення.

6. Закрити провадження у справі, розпочате у відношенні ПАТ «Запоріжгаз» за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 5 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку транспортування природного газу розподільними газопроводами, шляхом повної відмови від реалізації товару за відсутності альтернативних джерел придбання, в зв'язку з недоведенням вчинення порушення».

Розпорядженням державного уповноваженого Комітету від 07.12.2015 № 06/236-р Заяву прийнято до розгляду.

У Заяві ТОВ «Газова станція», зокрема, зазначає, що не погоджується з пунктом 6 Рішення з причин неправильного застосування норм матеріального права України та недоведення обставин, які мають значення для справи.

У Заяві ТОВ «Газова станція», також зазначає, що адміністративна колегія територіального відділення зробила висновок про відсутність у діях публічного акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Запоріжгаз» (далі – ПАТ «Запоріжгаз») порушення норм законодавства про захист економічної конкуренції на підставі роз'яснень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) (лист НКРЕКП від 10.06.2015 № 5526/16/61-15), отриманих територіальним відділенням у ході розгляду справи. У Заяві ТОВ «Газова станція» вказує, що відповідь НКРЕКП щодо правомірності дій ПАТ «Запоріжгаз» не містить ґрунтовних доказів, аналізу чи додаткових доказів, які б спростовували існуючі, позиція НКРЕКП є наслідком суб'єктивної та упередженої оцінки наявних доказів, тому прийняття адміністративною колегією територіального відділення позиції НКРЕКП за основу для висновків у справі № 02/21/31-15 суперечить законодавству про захист економічної конкуренції та основним принципам діяльності Комітету, зокрема захисту конкуренції на засадах рівності фізичних та юридичних осіб перед законом та пріоритету прав споживачів.

У зв'язку із зазначеним, ТОВ «Газова станція» просить скасувати Рішення в частині закриття провадження у справі, розпочатого стосовно ПАТ «Запоріжгаз» за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 5 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку транспортування природного газу розподільними газопроводами, шляхом повної відмови від реалізації товару за відсутності альтернативних джерел придбання, та прийняти нове рішення в зазначеній справі.

На підставі аналізу Рішення, матеріалів справи № 02/21/31-15 встановлено наступне.

ПАТ «Запоріжгаз» є єдиним суб'єктом господарювання, який надає споживачам послугу з транспортування природного газу розподільними трубопроводами в територіальних (географічних) межах Запорізької області (крім міста Мелітополя, Мелітопольського, Веселівського та Приазовського районів).

ТОВ «Газова станція» здійснює роздрібну торгівлю стисненим природним газом (метаном) через АГНКС, розташовану в місті Бердянську по вул. Приазовська, 114-в (далі – комплекс АГНКС).

Відносини, які виникали між газопостачальними, газорозподільними, газотранспортними підприємствами та споживачами природного газу (крім населення), регулювалися Правилами користування природним газом для юридичних осіб, затвердженими постановою НКРЕ від 13.09.2012 № 1181, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 11.10.2012 за № 1715/22027 (далі – Правила).

Відповідно до пункту 4.4 Правил газопостачальне підприємство забезпечує споживача необхідним обсягом природного газу на місяць, здійснюючи постачання природного газу в обсягах, підтверджених Оператором.

Постачання природного газу по газопроводу до комплексу АГНКС здійснює ПАТ «Запоріжгаз» на підставі договору на постачання природного газу за регульованим тарифом від 10.12.2012 № ТП-ПР-21018 (далі – Договір на постачання) та договору на транспортування природного газу газорозподільними мережами на підставі договору на розподіл природного газу від 10.12.2012 № Т-ПР-21018 (далі – Договір на розподіл).

У додатку 2 до Договору на постачання зазначені договірні обсяги постачання природного газу ТОВ «Газова станція» на 2015 рік (помісячно).

Пунктом 4.5 Правил передбачалося, що споживання підтвердженого обсягу газу протягом місяця здійснюється, як правило, рівномірно виходячи з добової норми.

Місячний обсяг споживання природного газу споживачем у пунктах призначення не повинен перевищувати підтвердженого обсягу газу.

Споживач самостійно контролює власне газоспоживання та для недопущення перевищення добової норми (узгодженого графіка) та/або підтвердженого обсягу газу має самостійно і завчасно обмежити (припинити) власне газоспоживання. В іншому разі до споживача можуть бути застосовані відповідні санкції та заходи з боку газопостачального (газорозподільного/ газотранспортного) підприємства, передбачені умовами договорів, у тому числі примусове обмеження (припинення) подачі газу в установленому порядку.

Згідно з пунктом 8.3.1 Правил газорозподільне підприємство було зобов'язане, зокрема, забезпечувати розподіл природного газу до пунктів призначення споживача (основного споживача) на умовах та в обсягах, визначених договором на розподіл природного газу та погоджених Оператором, за умови дотримання дисципліни відбору газу та розрахунків споживача за надані газорозподільним підприємством послуги.

Відповідно до пункту 8.5.1 Правил споживач був зобов'язаний, зокрема:

забезпечити дотримання дисципліни відбору газу у пунктах призначення в обсягах та на умовах, визначених договорами;

не допускати несанкціонованого відбору газу;

самостійно обмежити (припинити) відбір газу у випадках:

порушення строків оплати за договором на постачання/розподіл/транспортування природного газу;

відсутності або недостатності підтвердженого обсягу газу, виділеного споживачу;

перевитрат добової норми та/або місячного підтвердженого обсягу газу без узгодження з газопостачальним (газорозподільним/газотранспортним) підприємством.

Комерційний облік природного газу здійснює ТОВ «Газова станція» з використанням лічильника газу ВРСГ-1 виробництва НВП «ИРВИС» РФ № 3550 (далі – лічильник газу ВРСГ-1).

За інформацією, наданою ТОВ «Газова станція», з'ясовано, що 22.01.2015 працівниками ТОВ «Газова станція» було помічено несправність дисплею витратоміру газу, про що було повідомлено ПАТ «Запоріжгаз» (лист від 22.01.2015 № 78).

У зв'язку з виходом з ладу лічильника газу ВРСГ-1 і необхідністю його ремонту, 26.01.2015 вказаний прилад обліку в присутності представника ПАТ «Запоріжгаз» було демонтовано, про що складено Акт присутності при демонтажу засобів вимірювальної техніки № 400677 (далі – Акт демонтажу). В Акті демонтажу представниками ТОВ «Газова станція»

було зазначено, що лічильник газу ВРСГ-1 знято для подальшого ремонту та проведення позачергової повірки.

ПАТ «Запоріжгаз» направило ТОВ «Газова станція» лист від 27.01.2015 № 0129 про необхідність збільшення ліміту з повідомленням про припинення (обмеження) газопостачання.

Проте, з 27.01.2015 до 30.01.2015 до ПАТ «Запоріжгаз» від ТОВ «Газова станція» не надійшло жодного листа щодо збільшення лімітів природного газу, як того вимагають умови Договору на постачання та вимоги Договору на розподіл.

Взаємовідносини між суб'єктами господарювання під час передачі з газорозподільних мереж споживачу природного газу, у тому числі видобутого з газових і газоконденсатних родовищ, та нафтового газу, отриманого з нафтових родовищ (далі – газ), регулюються Правилами обліку природного газу під час його транспортування газорозподільними мережами, постачання та споживання, затвердженими наказом Міністерства палива та енергетики України від 27.12.2005 № 618 (далі – Правила обліку).

Відповідно до пункту 5.13 Правил обліку перерахунки об'єму протранспортованого газу проводяться у випадках:

тимчасової відсутності ЗВТ (зняття ЗВТ на періодичну, позачергову, експертну повірки та ремонт);

непридатності до застосування (несправності) ЗВТ за результатами перевірки технічного стану комерційного вузла обліку газу;

наявності аварійних ситуацій, що зареєстровані в роздрукованих звітах обчислювачів та обчислювачів коректорів (несправність ЗВТ).

Перерахунки об'єму протранспортованого газу проводяться за період відсутності (несправності) ЗВТ, починаючи з дати проведення останньої перевірки комерційного вузла обліку газу або з дати зняття ЗВТ до моменту встановлення повірених ЗВТ, з урахуванням кількості годин роботи газового обладнання споживача.

У разі, якщо такі перевірки не проводились або немає актів про зняття ЗВТ, перерахунки проводяться за період, починаючи з контрактної доби поточного календарного місяця або з моменту пуску газу після планових та інших відключень у поточному місяці, які здійснювались спільно з обліковою організацією.

Якщо власником комерційного вузла обліку газу є споживач, перерахунки об'єму протранспортованого газу за період відсутності (несправності) ЗВТ здійснюються обліковою організацією за проектною номінальною потужністю неопломбованого газового обладнання з урахуванням кількості годин роботи газового обладнання споживача.

Відповідно до пункту 7.1 Правил, газопостачальне (газорозподільне/газотранспортне) підприємство або основний споживач мали право припинити або обмежити постачання (розподіл/транспортування) газу на об'єкти газоспоживання споживача (субспоживача) з дотриманням норм безпеки та нормативних документів, що визначають порядок припинення (обмеження) газу споживачу, зокрема, у разі перевищити добової норми (узгодженого графіка нерівномірної подачі газу) та/або місячного підтвердженого обсягу.

Представниками ПАТ «Запоріжгаз» 30.01.2015 було примусово припинено постачання природного газу на комплекс АГНКС шляхом перекриття та опломбування вхідної засувки, про що складено акт № 302541. Причиною припинення газопостачання зазначено понадлімітне споживання природного газу.

Згідно з поясненнями ПАТ «Запоріжгаз» (лист до територіального відділення від 05.03.2015 № 48/1746), обсяг спожитого Підприємством природного газу за період з 01.01.2015 до 30.01.2015 становив 89,952 тис. м³. Понадлімітний обсяг природного газу становив 29,952 тис. м³ (89,952 тис. м³ - 60 тис.м³ = 29,952 тис. м³), за який ТОВ «Газова станція» було проведено донарахування.

Під час розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції на ринку транспортування природного газу розподільними газопроводами було виявлено обставини, що потребували отримання відповідних висновків від компетентних органів влади.

Отже, для з'ясування обставин у справі Комітет, за зверненням територіального відділення, звернувся за роз'ясненнями до НКРЕКП.

Відповідно до пункту 1 Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого Указом Президента України від 10.09.2014 № 715/2014 (далі – Положення), НКРЕКП є органом державного регулювання діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг.

Відповідно до пункту 3 Положення основними завданнями НКРЕКП є, зокрема, державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на суміжних ринках, зокрема, на ринках природного газу.

Згідно з пунктом 4 Положення, до повноважень НКРЕКП відноситься, зокрема, розгляд звернень споживачів та надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів НКРЕКП.

Відповідно до роз'яснень НКРЕКП (лист від 10.06.2015 № 5526/16/61-15), отриманих територіальним відділенням під час розгляду справи № 02/21-15, дії ПАТ «Запоріжгаз» щодо припинення газопостачання на об'єкт, розташований за адресою: Запорізька обл., м. Бердянськ, вул. Приазовська, 114-в, та здійснення перерахунку обсягу природного газу, на думку НКРЕКП, є правомірними.

Отже, підстав для визнання дій ПАТ «Запоріжгаз» із припинення газопостачання на об'єкт, розташований за адресою: Запорізька обл., м. Бердянськ, вул. Приазовська, 114-в, порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 5 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку транспортування природного газу розподільними газопроводами, шляхом повної відмови від реалізації товару за відсутності альтернативних джерел придбання, не було.

Враховуючи викладене, адміністративна колегія територіального відділення правомірно закрила провадження у справі, розпочате стосовно ПАТ «Запоріжгаз» за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 5 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку транспортування природного газу розподільними газопроводами, шляхом повної відмови від реалізації товару за відсутності альтернативних джерел придбання.

Отже, адміністративною колегією територіального відділення під час прийняття Рішення у справі № 02/21/31-15 було повністю з'ясовано обставини, які мають значення для справи, доведено обставини, які мають значення для справи і які визнано встановленими, висновки, викладені в Рішенні, відповідають обставинам справи, норми матеріального та процесуального права застосовані правильно.

Тобто, підстави, визначені частиною першою статті 59 Закону України «Про захист економічної конкуренції» для зміни, скасування чи визнання недійсним Рішення, відсутні.

ТОВ «Газова станція» на подання від 05.02.2016 № 8-01/9410/49-зв про перевірку Рішення (яке згідно з повідомленням про вручення поштового відправлення № 0303504404199 отримане адресатом 05.03.2016) у встановлений строк відповіді не надало.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 57 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 45 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції

України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Рішення адміністративної колегії Запорізького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 19.08.2015 № 33-рш у справі № 02/21/31-15 залишити без змін.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ